

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

gemeente
HEEZE-LEENDE

Algemeen

Onze gemeente beheert diverse kapitaalgoederen die essentieel zijn voor een veilige, leefbare en duurzame openbare ruimte. Deze kapitaalgoederen vormen de fysieke basis voor het dagelijks functioneren van onze samenleving en omvatten:

- Infrastructuur: wegen, riolering en civiele kunstwerken;
- Voorzieningen: openbaar groen, openbare verlichting, speel- en sportfaciliteiten;
- Gebouwen.

Het onderhoud van deze eigendommen wordt uitgevoerd op basisniveau en is vastgelegd in beheerplannen. Hierin zijn beleidsdoelstellingen, onderhoudsniveaus en uitvoeringsmaatregelen opgenomen. Het beheer en onderhoud beslaan een substantieel deel van de gemeentelijke begroting en zijn van groot maatschappelijk belang.

In samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners en uitvoerende partijen wordt gestreefd naar een toekomstbestendige inrichting van de openbare ruimte. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan het onderhoud van deze kapitaalgoederen.

Een overzicht van de investeringen is opgenomen in de meerjaren investeringsplanning.

De meerjarenraming van de kapitaallasten bedraagt circa € 1,7 miljoen voor 2026, € 2,0 miljoen voor 2027 en € 2,0 miljoen voor 2028 en € 2,4 voor 2029.

Wegen

Doelstelling van het wegbeheer is het beheren en onderhouden van de gemeentelijke wegen op het gewenste kwaliteitsniveau binnen de financiële kaders.

Binnen Heeze-Leende is ruim 1,5 miljoen m² aan verharde wegen in beheer. De gemeente wil deze wegen op het afgesproken kwaliteitsniveau B houden. Hierbij is het uitgangspunt dat kapitaalvernietiging en onveilige situaties voorkomen dienen te worden.

Beleidskader

Onderliggende documenten geven invulling aan het beleidskader:

- Beleids- en beheer plan wegen 2022-2026;
- Initiatiefvoorstel over klein onderhoud wegen, fietspaden en trottoirs (kleine ergernissen).

Activiteiten 2026

Om de kwaliteit van het huidige wegennet te monitoren worden, conform het beleids- en beheerplan wegen, elke twee jaar visuele weginspecties uitgevoerd. In 2025 zijn de wegen geïnspecteerd. Het resultaat daarvan is de basis van het onderhoudsprogramma 2026-2027.

Ten behoeve van de kleine ergernissen zal in gezamenlijkheid met belangengroepen een lijst met kleine ergernissen worden opgesteld en overeengekomen met de gemeente Heeze-Leende zodat deze kunnen worden opgelost.

2026 is ook het jaar dat er een nieuwe beleid- en beheerplan wegen wordt opgesteld. In dit plan zal er gereflecteerd worden op het huidige plan en wordt er een nieuw plan opgesteld welke voldoet aan de huidige wet en regelgeving, als ook de maatschappelijke opgaven worden hierin meegenomen. De uitkomst van het nieuwe beleid- en beheerplan zal loop 2026 vorm krijgen.

Financiering en kosten

Het onderhoudsprogramma voor wegen en het oplossen van kleine ergernissen wordt uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde financiële kaders. Voor het onderhoud van wegen is een voorziening 'onderhoud wegen' aanwezig. De jaarlijkse kosten voor gewoon onderhoud willen nogal eens fluctueren. Grote fluctuaties door jaren met hoge geplande kosten worden opgevangen door een gedeelte van de kosten te verdelen over de jaren vlak voor en of vlak na dat planjaar. Kosten voor het actualiseren van het beleidsplan en onderzoeken zijn opgenomen in het beschikbare onderhoudsbudget.

Rehabilitaties en reconstructies vallen binnen de noemer wegbeheer maar vallen buiten het groot onderhoudsprogramma wegen. Voor rehabilitatie, vernieuwen van verhardingen met hetzelfde materiaal en in dezelfde omvang, is met het vaststellen van het beleids- en beheerplan wegen 2022-2026 jaarlijks een investeringsbudget van € 400.000 per jaar beschikbaar. Deze reeks is doorgetrokken in deze begroting tot en met 2028. Voor grotere, multidisciplinaire vervangingen/projecten en reconstructies dient apart budget beschikbaar te worden gesteld.

Civiele kunstwerken (bruggen)

De gemeente Heeze-Leende heeft 35 civiele kunstwerken (bruggen) in beheer. De gemeente heeft de wettelijke taak om de openbare ruimte in een veilige en bruikbare staat te houden. Civiele kunstwerken zijn belangrijke onderdelen van de openbare ruimte. Zij maken het mogelijk dat barrières zoals watergangen, treinsporen en drukke wegen veilig en eenvoudig gepasseerd kunnen worden. De gemeente wil het areaal van de infrastructurele kunstwerken in goede en veilige staat brengen en behouden.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Beheerplan civiele kunstwerken 2023-2027.

Activiteiten 2026

In het beheerplan civiele kunstwerken 2023-2027 is de gewenste kwaliteit vastgelegd met de bijbehorende benodigde financiële middelen. Dit is de basis voor het uit te voeren onderhoud en vervangingen aan en van de bestaande civiele kunstwerken. Voor 2026 staan geen vervangingen op het programma.

Financiering en kosten

Het onderhouds- en vervangingsprogramma civiele kunstwerken wordt uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde financiële kaders zoals opgenomen in het beleidsplan.

Openbare verlichting

In de gemeente staan circa 4.700 lichtmasten met armaturen. De gemeente wil haar openbare verlichting op een duurzame en maatschappelijk verantwoorde wijze beheren en onderhouden. We verlichten alleen daar waar het moet zonder dat de verkeersveiligheid en de sociale veiligheid in gevaar komt.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Het geactualiseerde Beleidsplan Openbaar verlichting 2024–2029.

Activiteiten 2026

Op basis van het geactualiseerde 'Beleidsplan Openbare verlichting' is het uitvoeringsprogramma voor 2026 en verder bepaald. De volgorde van werken wordt vooral bepaald door de leeftijd van de lichtmasten en armaturen. Daarnaast worden vervangingen van armaturen op termijn bepaald door uitfasering van verouderde lichtbronnen die na einde levensduur niet meer leverbaar zijn. Nieuwe armaturen zijn energie zuinige LED armaturen. Het plan beschrijft dat we in het jaar 2032 het geheel aan lichtmasten hebben voorzien van LED armaturen.

Financiering en kosten

Het onderhouds- en vervangingsprogramma Openbare Verlichting wordt uitgevoerd binnen de daarvoor gestelde financiële kaders zoals opgenomen in het beleidsplan. Ook is de vermelde meerjarige desinvestering meegenomen in deze begroting.

Riolering

De kapitaalgoederen die onder riolering vallen hebben allen tot doel een bijdrage te leveren aan een doelmatige inzameling en transport van afval- en regenwater dat geproduceerd is binnen de gemeente. Ook dient het riool zo min mogelijk overlast voor de omgeving te veroorzaken en ongewenste emissies naar oppervlaktewater, bodem en grondwater zoveel mogelijk voorkomen.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Plan Stedelijk Water 2023-2027 is d.d. 6 februari 2023 vastgesteld.

Activiteiten 2026

In het Plan Stedelijk Water 2023-2027 zijn de activiteiten met het onderhoud van kapitaalgoederen opgenomen. Het onderhoud bestaat uit:

- Preventief en curatief onderhoud van mechanische riolering;
- Onderhoud van vrijvervalriolering.

Areaaluitbreiding

Het bestaande areaal van vrijvervalriolering wordt in 2026 uitgebreid. Naast kleine inbreidingsplannen worden de rioolvoorzieningen in het laatste deelgebied van de De Bulders toegevoegd.

Met gemeenten en Waterschap van het samenwerkingsverband Waterportaal Zuidoost Brabant wordt een gezamenlijk pakket maatregelen getroffen onder de naam Kallisto. Hiermee gaan we voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Financiering en kosten

De werkzaamheden aan het rioleringsysteem worden budgetneutraal gefinancierd vanuit de inkomsten van rioolheffing. Op basis van een kostendekkingsplan worden inkomsten en uitgaven in beeld gebracht en vangen we mee- en tegenvallers op in een voorziening.

Openbaar groen

Aan de hand van een beeldbestek wordt de gewenste kwaliteit van het groenonderhoud uitgevoerd.

Gewerkt wordt aan het behouden, versterken en optimaliseren van de gemeentelijke boomstructuren.

Beleidskaders

Onderliggende documenten geven invulling aan het beleidskader:

- Groenstructuurplan 2022;
- Bomenvisie 2017-2030;
- Uitwerkingsplan bomen 2019-2030.

Activiteiten 2026

Ergon bedrijven, een aannemer voor het boomonderhoud en de eigen buitendienst onderhouden het openbaar groen aan de hand van een beeldbestek (waarin de gewenste kwaliteit is omschreven). Doorlopend dient het voorgenomen onderhoud te voldoen aan de gestelde kwaliteitsnormen. Steekproefsgewijs wordt hierop gecontroleerd en indien nodig wordt er ingegrepen en bijgesteld. De werkzaamheden bestaan onder andere uit:

- Uitvoeren maatregelen snoeiwerkzaamheden bomen;
- Uitvoeren maaierwerkzaamheden ten behoeve van onderhoud bermen;
- Uitvoeren maatregelen op basis van het 'Uitwerkingsplan bomen'.

Financiering en kosten

De kosten voor het groenonderhoud snoeiwerkzaamheden, onderhoud bermen en uitwerkingsplan bomen zijn opgenomen in reguliere budgetten van de begroting.

Bos en natuurterreinen

De 'Nota Bossen en Natuurterreinen 2024-2034' geeft uiting aan geïntegreerd bosbeheer, waarbij de functies natuur, recreatie en eventuele houtproductie moeten leiden tot een gevarieerder beeld. Geïntegreerd bosbeheer gaat zo veel mogelijk uit van natuurlijke processen, waarbij bijvoorbeeld grootschalige ingrepen zoals kaalkap en herplant worden vermeden.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Nota Bossen en Natuurterreinen 2024 – 2034.

Activiteiten 2026

Aan de hand van het op te stellen werkplan worden de nodige beheer- en onderhoudsmaatregelen uitgevoerd. Het 'Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL)' is toegekend. Jaarlijks wordt er voor de SNL subsidie een werkplan gemaakt waarin de werkzaamheden worden omschreven die in 2026 worden uitgevoerd. Daarnaast worden er herstelmaatregelen uitgevoerd in het Natura 2000-gebied 'Het Meerven' te Heeze. Deze maatregelen zijn bij de aanvraag van de subsidie vastgelegd in een projectplan over de periode 2024-2026.

Financiering en kosten

Een deel van de kosten van onderhoud van bos en natuurterreinen zijn opgenomen in de reguliere budgetten van de begroting. Verder is het streven van de gemeente er op gericht op een kostendekkend beheer op basis van de jaarlijkse SNL subsidie. Herstelmaatregelen worden betaald uit een beschikbaar gesteld provinciale PAS subsidie (Programma Aanpak Stikstof).

Speel terreinen

In samenspraak met de buurtbewoners wil de gemeente veilige speelplekken creëren en behouden.

Beleidskader

Onderliggend document geeft invulling aan het beleidskader:

- Nota Spelen in Heeze-Leende.

In 2026 wordt er in het kader van het beleidsplan sociaal domein gewerkt aan nieuw speelbeleid. De bijpassende voorzieningen in de openbare ruimte komen na vaststelling door de gemeenteraad in beheer van de gemeente.

Activiteiten 2026

Naast het twee keer per jaar inspecteren en de daaruit voortvloeiend herstel- of vervangingswerkzaamheden wordt het herstellen van de ondergronden gecontinueerd. Daarbij gaat het om het reinigen en/of aanvullen van het zand. Renovatie en onderhoud van speelplekken wordt steeds vaker in overleg met omwonenden opgepakt. Het betrekken van burgers bij zaken die spelen in hun directe leefomgeving is een ontwikkeling die omarmd wordt.

Financiering en kosten

De onderhoudskosten van de speelplekken zijn opgenomen in de reguliere budgetten van de begroting. Eventuele bijstellingen van de budgetten als gevolg van het besluit op het nieuw op te stellen speelbeleid worden na vaststelling via de P&C cyclus conform aangepast.

Gemeentelijke gebouwen

De gemeente bezit en beheert gemeentelijke gebouwen voor een aantal verschillende functies. Het gemeentehuis en de gemeentewerf zijn werklocaties. De Pompenmaker en de gymzalen zijn er voor bewegingsonderwijs en de breedtesport. De dorpshuizen faciliteren ontmoetingen in de breedste zin.

De gemeente wil deze gemeentelijke panden en objecten in de vastgestelde staat van onderhoud brengen en houden, binnen de financiële kaders.

Beleidskader

Meerjarige onderhoudsplannen en bijbehorend investeringschema.

Activiteiten 2026

in 2026 starten wij met het verduurzamen van drie gemeentelijke gebouwen. Deze werkzaamheden vallen zoveel mogelijk samen met het groot onderhoud aan deze gebouwen. Het gaat om het verbeteren van de schil van het gebouw en het plaatsen van pv-panelen. Het zijn de gemeentewerf/brandweerkazerne, brandweerkazerne Leende en gymzaal Leenderstrijp. Daarnaast voeren wij het planmatig onderhoud uit voor sporthal de Pompenmaker. het sanitaire gedeelte wordt gerenoveerd. Het duurzame, reguliere, planmatig onderhoud is herijkt in 2025.(afgekort DMJOP) Voor de komende jaren is dit het uitvoeringsplan om het beheer en onderhoud voor de gemeentelijke gebouwen te kunnen uitvoeren.

Financiën

Voor de financiering van het duurzame, reguliere, planmatige onderhoud is de 'voorziening gemeentelijke accommodaties' ingericht. Het doel van de voorziening is om de fluctuerende kosten door de jaren heen te egaliseren en een vaste storting in de begroting op te nemen. Voor dagelijks en contractonderhoud zijn bedragen in de exploitatiebegroting opgenomen. Investeringen zijn inzichtelijk gemaakt, zodat daar de kapitaalslasten over berekend kunnen worden.

